

D E C I Z I E

31 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Galina Stratulat
Iurie Bejenaru, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către Popov Iurii,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popov Iurii către
Ermurache Veaceslav privind declararea nulității actului juridic,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013, prin care a
fost admis apelul declarat de Ermurache Veaceslav, casată hotărîrea Judecătoriei
Grigoriopol din 22.10.2012 și s-a emis o nouă hotărîre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 13.01.2012, reclamantul Popov Iurii s-a adresat cu cerere de
chemare în judecată împotriva pîritului Ermurache Veaceslav cu privire la
declararea nulității contractului de înstrăinare a apartamentului nr.7 din str.
Bernardazzi, 15 mun. Chișinău cu condiția întreținerii pe viață nr.17633 din
12.09.2011 încheiat între Popova Valentina și Ermurache Veaceslav.

În motivarea acțiunii reclamantul Popov Iurie a indicat, că defuncta Popova
Valentina a fost sora sa, care era proprietara a apartamentului nr.7 din str.
Bernardazzi, 15 mun. Chișinău. Defuncta Popova Valentina fiind pensionară și
avînd o stare financiară grea, era ajutată de reclamant. Acesta indică faptul, că în
vara anului 2010 a făcut reparație în apartamentul respectiv, i-a perfectat din banii
proprii pașaport defunctei pentru ca aceasta să plece la rude în Rusia. Anterior
reclamantul a încheiat cu Popova Valentina contract de înstrăinarea a
apartamentului cu condiția întreținerii pe viață, însă reieșind din faptul că defuncta
intenționa să plece cu traiul la rude în altă țară, au reziliat acest contract. Însă,
Popova Valentina nu a plecat și a rămas să locuiască în RM, iar reclamantul Popov
Iurii continua să o asigure cu hrană. Începînd cu vara anului 2011 Popova
Valentina a început să facă abuz de băuturi alcoolice, fiind asigurată cu astfel de
băuturi de pîritul Ermurache Veaceslav. La data de 06.01.2012, Popova Valentina
a decedat, cadavrul acesteia fiind depistat în locuință de către reclamant și alți

vecini. Tot atunci, reclamantul Popov Iurii a aflat despre existența contractului contestat. Reclamantul a invocat că încheierea contractului nominalizat a fost determinat de comportamentul dolosiv sau viclean al pîrîtului. Astfel, a indicat în calitate de temei juridic de nulitate a contractului contestat, prevederile art.228 Cod civil.

Solicită reclamantul recunoașterea nulă a contractului de înstrăinare a bunului imobil cu condiția întreținerii pe viață nr.17633 din 12.09.2011.

Prin hotărîrea Judecătoriei Grigoriopol din 22.10.2012, acțiunea a fost admisă. S-a declarat nul contractul nr.17633 din 12.09.2011 de înstrăinare a apartamentului nr.7 din str.Bernardarzzi 15, mun.Chișinău cu condiția întreținerii pe viață, încheiat între Popova Valentina și Ermurache Veaceslav.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30.01.2013, a fost admis apelul declarat de Ermurache Veaceslav, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Grigoriopol din 22.10.2012 și s-a emis o nouă hotărîre, prin care s-a respins, ca neîntemeiată, acțiunea înaintată de Popov Iurii. S-a încasat de la Popov Iurii în beneficiul lui Ermurache Veaceslav cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei și taxa de stat în mărime de 75 lei.

Invocînd ilegalitatea acestei hotărîri, la data de 29.03.2013, Popov Iurii a declarat recurs, în termen legal, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul a invocat că, decizia instanței de apel este ilegală. Consideră că instanța de apel greșit a indicat că Popova Valentina a decedat de o maladie cardio-vasculară, trecînd peste concluziile medico-legale și anume „maladie apărută ca consecință a cardiopatiei dismetabolice acutizate pe fundalul subnutriției”, precum și că în sîngele defunctei au fost depistate 0,4 % alcool etilic. Din actele cauzei se atestă că la momentul încheierii contractului, Popova Valentina se afla în permanență în stare de ebrietate, ceea ce se confirmă prin declarațiile martorilor, actul de cercetare medico-legală, precum și foto anexate la materialele cauzei care atestă că apartamentul este invadat cu sticle de sub alcool. Ca urmare, consideră că prima instanță corect a concluzionat că pîrîtul a profitat de aceste împrejurări nefavorabile, cu scopul de a obține acest bun. Astfel, consimțămîntul Valentinei Popova la încheierea contractului a fost viciat prin dol.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrii judecătorești atacate, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.445 alin.(1) lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

Verificînd argumentele recursului coroborat circumstanțelor de drept pe care sînt întemeiate hotărîrile judecătorești, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a dat o apreciere corectă pretențiilor deduse judecății și circumstanțelor de fapt stabilite, adoptînd o hotărîre legală și întemeiată.

Din materialele dosarului s-a constatat, că Popov Iurii a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ermurache Veaceslav cu privire la declararea nulității contractului de înstrăinare a apartamentului nr.7 din str. Bernardazzi, 15 mun. Chișinău cu condiția întreținerii pe viață nr.17633 din 12.09.2011 încheiat între Popova Valentina și Ermurache Veaceslav.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii acțiunii.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța a reținut că, contractul de înstrăinare a bunului imobil cu condiția întreținerii pe viață urmează a fi declarat nul, deoarece din partea lui Ermurache Veaceslav contractul în cauză a fost determinat de comportamentul dolosiv și viclean, care a avut doar scopul însușirii apartamentului Valentinei Popov, dar nu și întreținerea ei. În confirmarea concluziilor a indicat că moartea Valentinei Popova a survenit în rezultatul insuficienței cardio-vasculare acute apărute ca consecință a cardiopatiei dismetabolice acutizate pe fundalul subnutriției și traumei suportate, astfel, a conchis că Popova Valentina a suferit foame și nu s-a alimentat corespunzător, nu a avut o îngrijire medicală elementară, prin foto anexate la materialele cauzei se demonstrează că apartamentul se află în condiții antisănătore, care e greu de numit locuință, prin ce s-a concluzionat că pârîtul Ermurache Veaceslav nu și-a onorat obligațiile contractuale de a-i asigura Valentinei Popova un trai decent.

Instanța de apel a admis apelul declarat de Ermurache Veaceslav, a casat hotărîrea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărîre de respingere a acțiunii.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că Popov Iurii prin acțiunea înaintată a solicitat declararea nulității contractului contestat în baza art.228 CC, totodată în motivarea cererii invocînd faptul că pârîtul Ermurache Veaceslav nu acorda întreținerea necesară defunctei Popova Valentina, care de fapt este temei de rezoluțiune a contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Astfel, instanța de apel a concluzionat că acțiunea reclamantului Popov Iurie urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, deoarece în temeiul argumentelor invocate referitor la neexecutarea condițiilor contractuale de către Ermurache Veaceslav se poate solicita rezoluțiunea, dar nu declararea nulității contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. În afară de aceasta, Colegiul Civil ține să menționeze, că rezoluțiunea contractului o poate cere în exclusivitate beneficiarul întreținerii, în speță doar defuncta Popova Valentina, însă aceasta în timpul vieții nu a înaintat astfel de acțiune.

Verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii judecătorești contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată soluția instanței de judecată.

Din materialele cauzei se constată că la data de 12.09.2011 defuncta Popova Valentina și pârîtul Ermurache Veaceslav au încheiat contractul de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață nr.17633, prin care Popova Valentina i-a transmis în proprietate lui Ermurache Veaceslav apartamentul nr.7 din str. Bernardazzi, 15 mun. Chișinău, iar acesta din urmă în schimbul imobilului s-a obligat să acorde întreținere pe viață Valentinei Popova, inclusiv asigurarea cu

hrană, îmbrăcăminte, medicamente, achitarea serviciilor comunale, suportarea cheltuielilor pentru înmormântare. (f.d.7-11)

S-a mai constatat, că anterior soția reclamantului Popov Iurie - Popova Lidia a avut încheiat cu defuncta Popova Valentina contractul de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață nr.6842 din 14.11.2006, care a fost rezolvit din inițiativa părților, la data de 11 martie 2010 conform acordului de rezoluțiune nr.1608. (f.d.5)

La data de 06.01.2012 Popova Valentina a decedat în urma cardiopatiei ischemice, fapt confirmat prin adeverința de deces nr. 185 din 09.01.2012 (f.d.6).

Instanța de recurs notează că contractul de înstrăinare a apartamentului nr.7 din str. Bernardazzi, 15 mun.Chișinău cu condiția întreținerii pe viață nr.17633 din 12.09.2011 a fost semnat de însăși defuncta Popova Valentina, care în acest mod și-a manifestat acordul direct și benevol la înstrăinarea apartamentului în litigiu. Contractul contestat a fost autentificat de notarul public Elena Morev și părțile au semnat acest contract în prezența nemijlocită a notarului. În textul contractului contestat, se indică expres, că părțile au declarat, că consimțământul lor nu este viciat, conștientizează acțiunile sale și pot dirija cu ele, prezentul contract nu este încheiat din cauza unui concurs de împrejurări grele și prezentul contract nu este încheiat în urma constrângerii prin violență fizică sau psihică și în astfel de condiții Popova Valentina semnând contractul de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață și-a manifestat voința sa de a contracta. La momentul întocmirii contractului contestat, notarul a verificat capacitatea de exercițiu a defunctei Popova Valentina.

Instanța de recurs menționează că instanța de apel corect a apreciat că sunt eronate argumentele reclamantului Popov Iurie și concluziile primei instanțe, precum că încheiere contractului contestat a avut loc în urma comportamentului dolosiv a pîrîtului Ermurache Veaceslav. De fapt, aici se reține că nici reclamantul și nici prima instanță nu au motivat în nici un fel, în ce totuși constă pretinsul comportament dolosiv a pîrîtului Ermurache Veaceslav, prin prisma prevederilor art.228 Cod Civil.

În conformitate cu prevederile art.228 Cod Civil, actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte.

Pentru ca dolul să fie temei de anulare a actului juridic este necesar ca eroarea să fie determinantă pentru încheierea actului juridic, adică mijloacele viclene utilizate de una dintre părți să fie de așa natură, încît să fie evident că fără aceste mijloace, cealaltă parte n-ar fi încheiat actul.

Apreciind circumstanțele cauzei, raportate la norma legală enunțată, se conchide, că nu se constată nici un comportament dolosiv a pîrîtului Ermurache Veaceslav care ar fi stat la baza încheierii contractului de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață contestat.

Reclamantul Popov Iurie prin acțiunea înaintată a solicitat declararea nulității contractului contestat în baza art.228 Cod Civil, totodată în motivarea cererii invocînd faptul că pîrîtul Ermurache Veaceslav nu a acordat întreținerea necesară

defunctei Popova Valentina, care de fapt este temei de rezoluțiune a contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

Conform prevederilor art.844 Cod Civil, beneficiarul întreținerii este în drept să ceară rezoluțiunea contractului în cazul nerespectării obligațiunilor contractuale de către dobânditor.

Astfel, în temeiul argumentelor invocate referitor la neexecutarea condițiilor contractuale de către Ermurache Veaceslav se poate solicita rezoluțiunea, dar nu declararea nulității contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Însă, rezoluțiunea contractului o poate cere în exclusivitate beneficiarul întreținerii, în speță doar defuncta Popova Valentina, însă aceasta în timpul vieții nu a înaintat astfel de acțiune.

În acest sens, nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că actul juridic a fost încheiat din cauza unui concurs de împrejurări grele de care a profitat cealaltă parte, în continuare motivînd sub aspectul neonorării obligațiilor de către Ermurache Veaceslav prevăzute în contractul contestat.

Luînd în considerație normele expuse, precum și circumstanțele de fapt constatate, instanța de recurs notează că, instanța de apel corect a admis apelul declarat de Ermurache Veaceslav, casînd hotărîrea primei instanțe și pronunțînd o nouă hotărîre de respingere a acțiunii.

Prin urmare, instanța de recurs notează că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, astfel, se ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel atacată.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.a) CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Popov Iurii.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popov Iurii către Ermurache Veaceslav privind declararea nulității actului juridic.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Svetlana Novac

